

Medzi základné povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti patrí podľa § 79 ods. 1 písm. s) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“) povinnosť uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú osobám v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Poistenie musí trvať po celý čas, počas ktorého je poskytovateľ oprávnený poskytovať zdravotnú starostlivosť. Neuzatvorenie zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu vystavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (ďalej len „poskytovateľ“) riziku, že v prípade, ak dôjde pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k poškodeniu zdravia pacienta alebo ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka, môže byť spôsobená škoda uplatňovaná voči nemu. Súčasne sa poskytovateľ vystavuje hrozbe uloženia pokuty od samosprávneho kraja, a to až do výšky 663 eur, pričom takáto pokuta môže byť poskytovateľovi uložená aj opakovane.

Na zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú osobám v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) pre poistenie zodpovednosti za škodu. Pred uzatvorením poistnej zmluvy je poisťovňa povinná pri tomto druhu poistenia poskytnúť poskytovateľovi, najmenej tieto údaje:

- a) obchodné meno poisťovateľa a jeho právnu formu,
- b) názov štátu, kde sa nachádza sídlo poisťovateľa a názov štátu, kde sa nachádza pobočka poisťovateľa, ktorá uzaviera poistnú zmluvu,
- c) sídlo poisťovateľa a adresu umiestnenia pobočky poisťovateľa, ktorá uzaviera poistnú zmluvu,
- d) spôsob vybavovania sťažností,
- e) právo štátu, ktoré platí pre poistnú zmluvu.

Poskytovateľ by sa mal nad uvedený rámec pred uzatvorením poistnej zmluvy ďalej informovať aj o **rozsahu poistného krytia** (ako je vymedzená poistná udalosť, ktoré udalosti sú z poistenia vylúčené), v akých prípadoch vznikne poisťovní povinnosť poskytnúť poistné plnenie a v akom rozsahu, či je poistná zmluva uzatváraná na dobu určitú alebo neurčitú, aká je výška poistného, spôsob platenia poistného a spôsob zániku poistnej zmluvy (bližšie § 792a OZ).

V rámci rozsahu poistného krytia je potrebné odporúčať poskytovateľovi, aby poistnou zmluvou, ktorú chce uzatvoriť, bola pokrytá:

- a) všeobecná zodpovednosť za škodu (§ 420 OZ) - jedná sa o škodu, ktorá bola spôsobená pri porušení povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť „správne“. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, „*ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy*“. V rámci tejto škody majú byť kryté aj regresné nároky zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne ktoré boli vynaložené v súvislosti s poškodením zdravia alebo úmrtia pacienta. Z dôvodu, že zákon vymedzuje subjekt, ktorému môže byť spôsobená škoda pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pojmom „osoba“, čo je pojem širší ako „pacient“, mala by poistná zmluva kryť v rovnakom rozsahu ako pri pacientoch aj škodu na zdraví, ktorá je pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti spôsobená zamestnancom poskytovateľa (vrátane regresných nárokov zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne),
- b) škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri činnosti (§ 420a OZ) (pojem vo vzťahu k poskytovateľom zdravotnej starostlivosti je zložité vymedziť a môže zahŕňať škodu spôsobenú osobám (pacientom aj zamestnancom) napríklad zasiahnutím elektrickým prúdom, prípadne inhaláciou

rôznych látok, ktoré v ambulancii unikajú pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo ožiarením). **Nevzťahuje sa však na škodu spôsobenú samotnými zdravotnými výkonmi, ktoré sa posudzujú podľa § 420 OZ,**

- c) škodu spôsobenú povahou prístroja (§ 421a OZ) , ale aj výrobku poskytovateľa (ak by konkrétna ujma bola spôsobená okolnosťami, ktoré priamo vyplývajú z povahy prístroja či konkrétneho výrobku, ktorý pri použití k svojmu účelu je spôsobilý vyvolať určitý škodlivý následok a aj ho vyvolal – nemusí mať vadu). Z praxe sa to dotýka napríklad konštrukcie operačného prístroja, prílišnej ostrosti skalpela alebo iných vlastností materiálov. Poistenie by sa malo podľa formulácie vzťahovať aj na škodu spôsobenú plombami, protézami a iným materiálom (nie jeho aplikáciou, pretože tam sa postupuje podľa § 420 OZ), **prípadne aj alergické reakcie na lieky**. Ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti prevádzkuje röntgenový prístroj musí preskúmať všeobecné poistné podmienky poisťovne, resp. poistnú zmluvu, či jej ustanovenia nevyklúčujú zodpovednosť za škodu spôsobenú zdrojom ionizujúceho žiarenia, ak áno musí trvať, aby bola zahrnutá do poistného krytia,
- d) zabezpečenie právneho zastúpenia alebo úhrada nákladov konania v prípade trestnoprávných, občianskoprávných sporov.

Rozsah poistenia v poistnej zmluve by mal pokrývať aj:

- a) škodu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti (nemajetková ujma) – týkajú sa nárokov uplatňovaných najmä v súvislosti s úmrtím pacienta, ale aj porušenie práva pacienta na súkromie, dôstojnosť,
- b) zodpovednosť za stratu, poškodenie alebo zničenie zdravotnej dokumentácie – vedenie zdravotnej dokumentácie je neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti (§ 4 ods. 5 zákona č. 576/2004 Z. z.).

V poistnej zmluve môže byť krytá aj:

- a) škoda spôsobená na vnesených alebo odložených veciach,
- b) škoda na hnutel'ných a nehnuteľných veciach,
- c) škoda na prístrojoch poskytovateľa.

Záver:

Uzatváranie poistných zmlúv predstavuje pre poskytovateľa zdravotnej starostlivosti jeden zo spôsobov ako eliminovať alebo zmierniť negatívne následky rôznych udalostí, ktoré môžu nastať. Poistenie môže poskytovateľovi výrazne pomôcť pri vyrovnávaní sa s dôsledkami negatívnych udalostí, práve preto má poskytovateľ zdravotnej starostlivosti pred podpisom dôsledne poistnú zmluvu zanalyzovať, aby bol dostatočne krytý v budúcnosti.